

Ohio
ကိုဏ်ကားတွဲသးတၢ်
ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးတၢ်အိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရၢ (Council
for Cognitive Health)

တၢ်မၤစၢၤပူၤOhioansဖိလၢအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၣ်ကွၢ်တၢ်ဆါ,ဃုာ်ဒီးပူၤလၢအအဲၣ်ဝဲတၢ်ပူၤလၢကွၢ်ထွဲ
အိၣ်ဒီးပူၤတၢ်အါထီၣ်,ဒ်သိးအကအိၣ်မူပွဲဒီးတၢ်အိၣ်မူလၢအိၣ်ဒီးအခိပညီအတၢ်ပညီဒီးတၢ်သးဖုံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ဘူပံးပူးပြီမုၢ်ပြီပြါ

တၢ်တကဆဲကဆိအိၣ်ပြီမုၢ်ပြီပြါအံၤဒုးထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်သးအါတလၢသ့

ပူၤတၢ်ကတၢၢ်စုာ်လၢအအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၣ်ကွၢ်တၢ်ဆါအံၤကီၢ်ခဲဝဲလၢအကအိၣ်ဒီးသးလၢအ
သ့ၣ်ညါတၢ်ဘၣ်ဘူးတၢ်ပဲကဲထီၣ်သးလၢအခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဒီးထီၣ်န့ၣ်ဝဲလၢကီၢ်ခဲဝဲလၢကတၢၢ်ထွဲ
ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကျိၤအကျဲၤဖဲတၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အသးအါအခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢအပိာ်
ထွဲထီၣ်အခံ,ဟံၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဘူပြီမုၢ်ပြီပြါအန့ၣ်အကဒုးထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အသးအါတ
လၢသ့ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကယုထီၣ်က့ၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢသးလီဝဲ,သးစၢၤဆါလၢ
တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ,မ့တမ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ဖိတၢ်မၤလၢဘၣ်မၤဝဲတမံၤဝဲတမံၤ .

လၢပူၤအါဒဲတက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်,ဘၣ်ဘူးနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ,ဒီးသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်အံၤမၤစၢၤပူၤလၢပကအံၤက့ၢ်
ကွၢ်ကယုနီၣ်ကစၢ်သ့ဝဲ.ဘၣ်ဆၣ်ပူၤလၢအအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၣ်ကွၢ်တၢ်ဆါအံၤ,သးလၢ
အသ့စံၣ်ညီၣ်ဆါတၢ်တအိၣ်လၢကဘၣ်, တၢ်သးဒုဒီးအါထီၣ် ဒီး တၢ်တၢ်န့ၣ်ဖိးဃာ်လီၤမၤ
အံၤဒုးကဲထီၣ်ဝဲအတၢ်က့ၤစံးဆါက့ၤတၢ်လၢလီၤဆီလၢအတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
အဒိ,ဟါတၢ်အိၣ်အမံၤအသ့ၣ်စရီအံၤထီၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်လံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢအရ့ဒိၣ်,တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးအံၤ
ထီၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါလၢအလုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ် .

တဘျီတခါတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဘူတအိၣ်ဝဲလၢကမၤနီၣ်ဝဲတၢ်မၤန့ၣ်လၢကြၢၤတၢ်ကွၢ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်
ကီၢ်တၢ်ခဲဖိညီၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤတၢ်လၢသးအတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢကပၤဘၣ်ဆုာ်ဘၣ်ဒီးဒုးပူၤဒုးဖျဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်
န့ၣ်လီၤ .

ညီၣ်န့ၣ်, လီၤဆီဒဲတၢ်ပူၤလၢအိၣ်ထဲတၢ်, လၢဟံၣ်လၢအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၣ်ကွၢ်တၢ်ဆါအံၤ ကအိၣ်ဒီး
လံာ်တူၢ်လိာ်စ့အါတလၢ, လံာ်ပရၢလီၢ်လံၤ, တၢ်အိၣ်ကျးအထာ်,
လံာ်မဲးကစံတဖၣ်,အဂၤတဖၣ်.မၤပြီပြါဝဲဟံၣ်အမဲာ်ဖိးခိၣ်ဒီးတဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ပူၤဖျဲးလၢကဟးလၢဟံၣ်ပူၤ
တဘျီတခါတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်,
တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီအံၤကမၤအါထီၣ်တၢ်သးဒုဒီးခိၣ်ဖျဲးအဝဲတလီၤတၢ်လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်သးစၢၤဆါဖဲလဲၣ်တခါ
လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအံၤတၢ်လၢနမၤအီၤသ့တဖၣ် !

မၤညီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ် ဒီး မၤလီၤမၤကွၢ်တၢ်တကဆဲကဆိ.

လၢပူၤအါဒဲအါဂၤအဂီၢ်န့ၣ်,တၢ်အံၤန့ၣ်တဲအါညီၣ်ဒိၣ်န့ၣ်န့ၣ်မၤအါဒဲဒီး.အဒိ,ဟံၣ်ဖိဃီဖိတနီၤနီၤတဲပူၤလၢအသ့ကျဲးစၢၤမၤကဆိထီၣ်ဝဲတၢ်ဖိအိၣ်တၢ်လီၢ်လၢအမိအဂီၢ်ဒီးတၢ်
ကွၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတနီၤလၢတလိာ်သ့လၢကဘၣ်, တၢ်အိၣ်လၢဟးဂီၤ,အဂၤတဖၣ် .,
ဘၣ်ဆၣ်အမိဂ့ၢ်လိာ်ဘၣ်လိာ်ဝဲဒိၣ်မးဒီးဃုဆိတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ်ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်ပတုာ်ကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ!
ပူၤကိးဂၤဒီးကယုဃီအသးဆူၣ်အိၣ်ဒီးကျဲးစၢၤမၤစၢၤကျဲးလၢအဂၤ, အပိဖဲအံၤတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တနီၤလၢနမၤကွၢ်အီၤသ့.

လဲၤသ့းဘူးဃီန့ၣ်ဒီးအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီးလုာ်လံာ်သကဲးပဝးလၢအဂ့ၤအပူၤတက့ၢ် ဒီးသံကွၢ်အီၤမ့ၢ်န့ၣ်မၤစၢၤအီၤသ့တစံးတက့ၢ်ခါန့ၣ်တက့ၢ်.
မၤလီၤတၢ်လၢအဝဲဟ့ၣ်န့ၣ်အခွဲးလၢနကထာန့ၣ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ – တဘၣ်စးထီၣ်စူးကွၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ.
ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃုထာဘၣ်ဘူးတၢ်လၢကဘၣ်စူးကွၢ်ဒီးတၢ်လၢကဘၣ်ဟံၣ်ဃာ်အီၤတက့ၢ်.

ပူၤကညီၣ်အံၤညီၣ်န့ၣ်သးအိၣ်မၤန့ၣ်ပူၤဂၤတၢ်မၤ. ဃုထီၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်ကရၢကရိအလီၢ်ကတီၤလၢ
အသ့ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနတလိာ်သ့ဒီးန့ၣ်မၤရဲမၤလဲထီၣ်ကွၢ်အီၤတဖၣ်

DANA'S အဂ့ၢ်အကျိၤ

“ယဒိပုၤဝဲၣ်မုၢ်ဒီးယပဟ်ပနီၣ်ဃာ်တၢ်ဆါကတီၢ်
တီၢ်ဒိတနံၤကျဲၤလၢပကရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤပမိအ
ဟံၣ်ဒိတဖျၢၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ
.ပတုာ်ဘၣ်လၢပကဘၣ်မၤဝဲၣ်အီၤခဲလၢကတီၢ်
တီၢ်ဃီမ့တမ့ၢ်အတၢ်တဲကဲထီၣ်သးနီတဘျီဘၣ်
. တၢ်အံၤမၤတၢ်ကမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တခါ!
ပတအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါမ့တမ့ၢ်တၢ်သးစၢၤဆါ
လၢကမၤလၢကဂီၤတၢ်ဆါကတီၢ်ဒိတနံၤလၢက
ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်အဂီၢ်ဘၣ်.ပတုာ်ဘၣ်လၢပ
သးဘၣ်တၢ်တၢ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤစ့ၤကွၢ်ဝဲ
ဒ်တနံၤဒီးတနံၤလဲၤအသးဆူၣ်ညါအသးန့ၣ်လီၤ.
လၢဒိတနံၤကျဲၤဝဲၣ်ဒီးပသ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျဲးဒိၣ်မးခိ
ဖျိပဘၣ်မၤလၢကဂီၤကွၢ်ပမုၢ်န့ၣ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ !”

လၢနကကျဲးစၢၤမၤဝဲၣ်ကျဲၤတၢ်ခဲလၢကတီၢ်
ဃီအလီၢ်န့ၣ်,ကျဲးစၢၤဟ်ပနီၣ်ဃာ်တၢ်ဆါကတီၢ်
ထဲလၢ ၂ ဆူ န့ၣ်ရဲၣ် လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအဂီၢ်
မ့တမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လီၤဟံၣ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ် .
ကျဲၤကျဲၤတဘျီအံၤန့ၣ်တက့ၢ်ဘၣ်လၢအဒုးဆူၣ်ထီၣ်
န့ၣ်သးသဟီၣ်လၢနကမၤအါထီၣ်တၢ်,
တဘၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်ဘၣ်လီၤဘျဲးလီၤတီၤလၢတၢ်အ
ကျဲၤအကျဲၤအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဒ်အမုတ်တိုက်အိတ်ကဒုလီအသီးန့ၣ်လိတ်ဘၣ် တၢ်ကူတၢ်သီးတၢ်သံကွၢ်သံဒီးလၢဟံၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်) ဒီးသံကွၢ်ပုၤအိတ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၤကွၢ်တၢ်ဆါလၢကမၤစၢၤတၢ်ကရၢကရိတခါအံၤခိဖျိ တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျၣ်အသုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်လံၤတနီၤန့ၣ်လီၤ .

အလီၢ်အိတ်လၢနကသံကွၢ်ဝဲနသကိးမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ဖိထၢဖိလၢကကွဲမုၢ်ဝဲပုၤအိတ်ဒီးခိၣ်န့ၣ် ထုၤကွၢ်တၢ်ဆါလၢကဟးလၢတၢ်ချၢတနီၤစၢၤန့ၣ်ရံၣ်လၢတန့ၣ်အတီၢ်ပုၤလၢတဘျုး န့ၣ်အဂီၢ်,အယိန့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤမၤကဆိဒီးရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဘျီတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ. နမ့မၤညီန့ၣ်တၢ်အံၤတဖၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး,ပုၤလၢအိတ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၤကွၢ်တၢ်ဆါအံၤတ သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၣ်ဝဲတၢ်ဆိတလဲမ့တမ့ၢ်ကဲဝဲတၢ်သးတမ့ၢ်လၢအဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမၤတၢ်အံၤလၢနနီၢ်ကစၢ်မ့တသ့ဘၣ်န့ၣ်, ကွၢ်ဆိကမိၣ်လၢနကဒီးလဲပုၤကရၢကရိတၢ်လၢအစးနီၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ဒ်နမ့ၢ်ပုၤမၤကဆိကဆိတၢ်တဂၤအသီး,နီၤဖးလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လွံၢ် ခါလၢဖၢပုၤ ဒီးကွဲးနီၣ်အမံၤအသ့ၣ်တက့ၢ်: ဟံၣ်ဃာ်, ဟ့ၣ်မၤဘျၣ်တၢ်, ပနံၣ်ဟံၣ်ဖျိ, တၢ်ကမ့ၢ်ဒၤ.

ဟံၣ်ဃာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလိတ်ဘၣ်ဝဲမ့တမ့ၢ်အသ့ဝဲကိးန့ၣ်ဒီးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခဲန့ၣ်အသ့ကရဲၣ်လီၤဒီးဟံၣ်လီၤအီၤလၢအလီၢ်ဘၣ် ဒ်သီးအဟးဃုဝဲကညီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်မၤဘျၣ်တၢ် အံၤကလဲၤဝဲဆူတၢ်ဟ့ၣ်သးကညီတၢ်ကရၢလီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ပနံၣ်ဟံၣ်ဖျိအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သးဂဲၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနတသ့အီၤကိးန့ၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်အဒုးအိတ် ထီၣ်ဝဲတၢ်လီၤတပျီအါတလၢန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤနကွဲးနီၣ်ဃာ်ဖျါဖျါဒီး ဟံၣ်ဃာ်အီၤန့ၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ,ဖဲနဟံၣ်အီၤတၢ်လီၤဟံၣ်အိတ်သမ့းန့ၣ်လီၤ . တၢ်ဖိတၢ်လံၤတနီၤနီၤန့ၣ်ဝိတ်ထီၣ်အီၤဒီးဆုၢ်ခီအီၤဆူန့ၣ်ဖိထၢဖိသ့ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤက့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ် လၢအလဲၤပုၤကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ကမ့ၢ်ဒၤ :

အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီဒီးကတၢ်ကွၢ်တခါန့ၣ်လီၤ.လံာ်ဖျိတၢ်လီၤလံၤ,စးခိက့တဖၣ်,တၢ် ဖိတၢ်လံၤဟးဂီၤ,တၢ်အိတ်လၢအဆၢကတီၢ်လၢကွၢ်ဝဲ,အဂၤတဖၣ်.တၢ်တမံၤလၢလၢလၢ ဘၣ်တၢ်တၢ်ကွၢ်တဖၣ်ကြးအိတ်ဝဲလၢ ဖၢ အပူၤဒီးဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢဟံၣ်ဒ်သီးကကြိဆၢ တၢ်လၢအသ့တက့ၢ်စိက့ၤလၢဟံၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဃာ်တၢ်အလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျၣ်:

တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ်လၢနမ့ၢ်ခူသ့ၣ်တၢ်တခါခါ မ့တမ့ၢ် ထုးထီၣ်ကွၢ်တၢ်တခါခါလၢဟံၣ်ပုၤဒီးပုၤအိတ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤထုၤကွၢ်တၢ်ဆါအံၤကသး ပုးနီၣ်ဝဲ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တခါလၢဒုးအိတ်ထီၣ်တၢ်သးဂဲၤဒိၣ်မး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအသ့သ့တ့ၢ်ဝဲကိးဆၢကတီၢ်ဒီး, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကူတၢ်သီး,တၢ်မျၢ်ပဲလဲ,တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်,ဒီးကိာ်စၢတဖၣ်အံၤညီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ် လံၤလၢအသ့နီၣ်ဝဲလၢအတၢ်အိတ်ဒီးကက့ၤဃုကွၢ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.ပုၤတနီၤနီၤတခဲၣ်ဒီးဟံ ဃာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ်,မ့တမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတ အိတ်လၢတၢ်ချၢ,အဝဲကဆိကမိၣ်ဝဲလၢပုၤဟ့ၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးအကလဲၤဃုကွၢ်က့ၤဝဲ လၢဟံၣ်ပုၤလၢအမၤအသးတလီၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ဆိကမိၣ်လၢနကဒုးအိတ်ထီၣ်လံာ်ဟံၣ်ဖျိတၢ်ဂီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဃာ်တၢ်ဖိ တၢ်လံၤ.ဒ်န့ၣ်တၢ်ဂီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးဟံၣ်လီၤအီၤလၢလံာ်ပုၤ ဃုၣ်ဒီးလံာ်တဆၢမ့တမ့ၢ်လံာ်ကျိပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဖိလံာ်တက့ၢ်. ကျဲတဘျီအံၤဒ်သီးအဝဲကထံၣ်ဒီးအတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအသ့ဟံၣ်လုၢ် ပုၤဒီးသ့ၣ်အိတ်သးအိတ်ဝဲလီၤ.နမ့တမ့ၢ်လီၤအတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပုၤတဂၤကၤအိတ်န့ၣ်နက ဘၣ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအီၤဒ်သီးအကသ့ၣ်ညါဝဲလၢအတၢ်ဖိတၢ်လံၤအိတ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒီး: “Joan ဃုထၢထီၣ်ဝဲဖိကိတခါအံၤလၢအကဟ့ၣ်လီၤအလံၤမ့ၢ်, Sarah, လၢအတၢ်ဖျိသးအမ့ၢ်န့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်လၢတဘၣ်မၤ:

X တဘၣ်ကျဲးစးမၤကဆိကဆိန့ၣ်ဟံၣ်ဒိတဖျါၣ်လၢတနံၤအတီၢ်ပုၤတဂ့ၤ.

တၢ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤဘျဲးလီၤတီၤလၢနဂီၢ်ဒီးတၢ်သး တမ့ၢ်လၢပုၤလၢအအိတ်ဖဲန့ၣ် .တၢ်အံၤသ့ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်လၢကထၢဖျိဝဲတၢ် လီၤတပျီတဖၣ်ခဲလၢ,ဒီးသ့ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ် လၢကရဲၣ်လီၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤဒီးအိတ် ဒီးတၢ်ပညိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢလီၢ်ကဝီၤလၢနအဲၣ်ဒီး မၤပျီမၤဆ့ထီၣ်က့ၤ, မၤကဆိထီၣ်,ဒီး ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤတၢ်တက့ၢ်.

မံာ်ချဲတၢ်ကရၢကရိ

ထံၣ်သ့ၣ်ညါရဲၣ်ကျဲၤ(တၢ်ဖိတၢ်လံၤဟံၣ်ဃာ်လၢအိတ်တ့ၢ်တဖၣ်)လၢက့ၤကဒါက့ၤလၢ အခိၣ်ဃၢၤဝဲတရံၤ.မံာ်ချဲတၢ်ကရၢကရိအိတ်ပညိၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်သ့ၣ်အီၤခဲအံၤ ခဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ :

- ထံၣ်တၢ်ရဲၣ်ရဲ
- ထီၣ်ဘိန့ၣ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်လီၢ်တတီၤဃီ ကျးလီၤလံာ်မံၤပနီၣ်တမံၤမံၤ,
- အယိညီလၢနကဃုအီၤအဂီၢ်

နမ့ဆိကမိၣ်လၢအဝဲအိတ်ဒီးသးဒီးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆိၣ်သန့းလၢဟံၣ်ဖျိဟံၣ်တံၤဃာ် တၢ်ဆါန့ၣ်,ဝံသးစူၤဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢသးဒီးခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အတၢ်အိတ် ဆူၣ်အိတ်ချ့ပုၤစးနီၢ်,ဒ်သီးကျဲၤလၢမၤစၢၤအီၤကလီၤဆီလိာ်သးအဂီၢ်တက့ၢ်.